

Motion till riksdagen 2021/22:4373

av **Jakob Forssmed m.fl. (KD)**

med anledning av prop. 2021/22:86 Extra
ändringsbudget för 2022 – Ersättningar på
sjukförsäkringsområdet, stöd till företag,
medel för testning och smittspårning samt
andra åtgärder med anledning av
coronaviruset

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utvärdera om de företagsstöd som införs är tillräckliga och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Följdmotionsrätten gällande ändringsbudgetar är starkt begränsad i praxis. Kristdemokraternas yrkande i denna följdmotion omfattar således inte hela motionens intentioner, utan texten redogör även för Kristdemokraternas syn när det gäller vissa aspekter av åtgärderna.

Regeringens proposition innehåller flera åtgärder som Kristdemokraterna står bakom, exempelvis förslaget om tillfällig lagstiftning angående sjukfrånvaro, där det inte ska krävas ett läkarintyg från en läkare som bevis på en nedsatt förmåga. Att detta återinförs är rimligt och får stöd även från Svenskt Näringsliv och Arbetsgivarverket, under förutsättning att det inte pågår längre än nödvändigt, då det är ett effektivt sätt att minska smittspridningen. Det är också en åtgärd som sparar på vårdens resurser, vilka under pandemin blivit hårt belastade. Även flera andra åtgärder i propositionen, såsom utökningar av det ordinarie omställningsstödet för företag och ökade anslag för ersättning vid karensdagar, är något som Kristdemokraterna är positiva till.

Regeringen missar det breda civilsamhället

Propositionen innehåller även flera satsningar inom utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid. Där ingår ett antal utökade anslag, bl.a. till regional kulturverksamhet, scenkonstinstitutioner, museer och stöd till idrotten. Kulturutövare tillhör en av de verksamheter som drabbats hårdast. Detsamma gäller idrotten. Således är det naturligt att regeringen i denna såväl som tidigare ändringsbudgetar tilldelat idrotten och kulturen omfattande stöd med hänsyn till de intäktsbortfall som verksamheterna upplevt.

Med detta sagt är det tragiskt att regeringen gång på gång missar det övriga civilsamhället. Dessa organisationer – som omfattar alltifrån kyrkor till secondhand och kaféer samt andra föreningar vars verksamheter ger hjälp till exempelvis hemlösa och utsatta – befinner sig fortsatt i ett pressat läge. De har, precis som kulturen och idrotten, inte kunnat mötas som vanligt, samtidigt som de fått justera öppettider och tillgänglighet precis som annan verksamhet. Restriktioner påverkar även möjligheter att arrangera läger, konferenser och andra större samlingsbrukar innebära viktiga intäkter. Basarer, marknader och uthyrning av föreningslokaler har i praktiken omöjliggjorts. Dessutom har dessa organisationer haft sämre möjligheter att använda sig av de företagsstödet som regeringen infört, vilket innebär att de riskerar att ha sämre marginaler när krisen nu pågått i snart två år. Regeringen har fortfarande inte agerat för att bredda de befintliga stöden så att de bättre når fram till civilsamhället, exempelvis definitionen av vilka intäkter som ska kunna ingå i underlaget för omställningsstödet. Även beloppsgränsen i omställningsstödet innebär att många mindre föreningar och församlingar, som är egna juridiska personer, utesluts. Regeringen har heller inte gjort något åt den anomali som inneburit att stiftelser inte kunnat ta del av det projektstöd för bidrag till insatser för socialt särskilt utsatta som delats ut via MUCF, trots att ett stort antal av civilsamhällets organisationer bedrivs just i stiftelseform.

Det är anmärkningsvärt att regeringen, i denna budget, inte levererar på det tillkännagivande som riksdagen riktat med anledning av civilsamhället – trots att både kultur och idrott får stora stöd. Kristdemokraterna fortsätter att uppmana regeringen att inte glömma de organisationer som tar sig an de mest utsatta i samhället. Dessa föreningar, som ofta varit till hjälp för dem som drabbats mest av krisen eller redan var svårt utsatta, behöver också stöd när deras verksamheter begränsas. Med detta sagt anser vi att stöd till det övriga civilsamhället borde ha varit en del av propositionen. Regeringen bör därför utvärdera behovet av insatser även för den ideella sektorn samt företagsstöden ur ett civilsamhällesperspektiv.

Otillräckliga företagsstödet

Det är bra att regeringen, på uppmaning av riksdagen, nu ser till att snabbt införa företagsstödet i samband med ny omfattande smittspridning och nya restriktioner. Kristdemokraterna har tidigare, vid upprepade tillfällen, kritiserat regeringens senfärdighet vad gäller att besluta, informera om och betala ut stöd till företagen.

Men det som görs i denna ändringsbudget är inte tillräckligt. Vissa företag är, även i samband med den nuvarande smittovågen, i behov av att korttidspermittera sin personal. Regeringen öppnar dock inte upp för möjligheten att använda den under pandemin justerade lagstiftningen igen utan håller fast vid att den tillfälliga förlängningen av krisstödet vid korttidsarbete endast ska gälla fram till den 30 september 2021. Efter

detta hänvisar regeringen till den ordinarie lagstiftningen om stöd vid korttidsarbete, med justeringen att karenstiden slopas. Justeringen är nödvändig för att företag som korttidspermitterat under pandemin ska kunna göra det även i denna smittovåg, men det räcker inte med att de nu ska kunna göra det enligt de regler som rådde före pandemin. Under de snart två års tid som pandemin pågått har ett flertal justeringar av permitterings-systemet gjorts – ofta på uppmaning av riksdagen – för att reglerna ska passa den kris vi nu är inne i och de utmaningar som företagen möter i just denna. Kristdemokraterna är kritiska till att dessa förbättringar och anpassningar nu inte återinförs.

Konsekvenserna blir exempelvis att familjeföretag diskvalificeras för permitteringsstöd eftersom arbetstagare som tillhör arbetsgivarens familj inte inkluderas. Nivån för permittering sänks, till 60 procent, trots att vissa företag är i behov av mer omfattande permitteringar än så. Även statens del av ersättningen för arbetstidsminskningen sänks.

Hade regeringen aktiverat det tillfälliga krisstödet igen, i stället för att luta sig på ordinarie lagstiftning om korttidspermitteringar som syftar till att hjälpa enskilda företag vid en synnerligen svår kris, så hade bl.a. familjeföretag inte fallit mellan stolarna i samma utsträckning. Kristdemokraterna anser därför att regeringen bör utvärdera om de företagsstöd som införs i denna proposition är tillräckliga. Detta bör regeringen ges till känna.

De företag som tagit emot permitteringsstöd tidigare i krisen kommer dessutom inte att kunna söka om stöd igen förrän den 1 april 2022, enligt det förslag som regeringen skickat på remiss. Återigen innebär regeringens senfärdighet stora osäkerheter för företagen, som nu efter två års begränsningar av verksamheten ofta har mycket små marginaler.

Kristdemokraterna uppmanar regeringen att skyndsamt förbättra permitterings-systemet och göra det tillgängligt tidigare. Det har också visat sig att många företag fortfarande väntar på att få permitteringsstöd för tidigare perioder utbetalt. Återigen vill Kristdemokraterna uppmana regeringen att skynda på utbetalningarna för att rädda jobb och företag genom krisen.

Ett annat problem är relaterat till nystartade företag. En konsekvens av den lagstiftning som regeringen presenterat är att nystartade företag, mer specifikt företag som startades senare under 2019, inte kan söka omställningsstöd eftersom den referensperiod som krävs av Tillväxtverket för att beviljas stöd saknas då bolaget i fråga inte varit aktivt under den perioden. Dessa företag sitter inte sällan med långa hyreskontrakt samt, precis som andra företag, omfattande försäljningstapp till följd av pandemin. Det rör sig med andra ord ofta om i övrigt välskötta företag som nu riskerar konkurs i närtid. Även här vill Kristdemokraterna uppmana regeringen att agera för att stödet även ska nå denna grupp företag som fallit mellan stolarna.

Jakob Forssmed (KD)

Michael Anefur (KD)

Sofia Damm (KD)

Hans Eklind (KD)

Hampus Hagman (KD)

Robert Halef (KD)